Ekonomija i politika

Premijer Andrej Plenković je dao „Večernjem listu“ od 11., 12. i 13. travnja intervju u kojem je posebno istaknuto: „Nakon Uskrsa vidjet ćemo da li nam u promišljanju gospodarstva u novim okolnostima mogu pomoći ekonomski stručnjaci“. Kako bi pojasnio citiranu izjavu dodao je: „ .. teza o stožeru za gospodarstvo više je medijska teza. Nećemo osnivati nikakav stožer za gospodarstvo. Postoji Vlada, a mi živimo u predstavničkoj demokraciji. Idete na izbore, dobijete povjerenje pa upravljate institucijama vlasti.“

Moram priznati da nisam vjerovao svojim očima. Pročitao sam intervju nekoliko puta nastojeći naći opravdanje za izneseno. U tome nisam uspio. Zato je potrebno kazati slijedeće.

Predstavnička demokracija ne podrazumijeva pravo Vlade samo zato što je u prethodnim izborima dobila povjerenje. Predstavnička demokracija kazuje kako vlada mora imati u vidu, sukladno svojoj političkoj orijentaciji, interese svih hrvatskih građana. Odluke moraju biti donesene na stručnim temeljima. Predstavnička demokracija nije zamišljena kako Vlada može raditi što je volja. Vlada je javno dobro i kao svako drugo javno dobro mora poštivati načela učinkovitosti i pravednosti za sve građane. Drugim riječima, Vlada je ta koja donosi odluke temeljem znanstvene i stručne analize. Upravo je objektivna analiza predložak i dokument koji će obrazložiti zašto je Vlada nešto učinila a nešto nije. Vlada odgovara za svoj rad građanima Hrvatske. Kriva procjena je uvijek moguća, ali nije moguće donositi mjere koje nisu rezultat cost . benefit analize. Da je tome tako dovoljno je pogledati u susjednu nam Sloveniju ili, malo dalje, u Njemačku.

Nadalje, bio jednom jedan ekonomista Lionel Robbins koji je ekonomiju definirao kao nauku koja proučava ljudsko ponašanje kao odnos između ishoda i ograničenih sredstava koja mogu imati različite upotrebe. Uzgred rečeno bio je vrlo utjecajan i ugledan ekonomista. Iz navedene definicije slijedi kako nije moguće o ekonomskim pitanjima raspravljati ne imajući u vidu ograničenost sredstava i oportunitete njihove upotrebe. Da budem potpuno precizan paket mjera koje je Vlada Andreja Plenkovića donijela ima snažne i nerazborite (dramatične) redistributivne učinke. Upravo zato sam u više javnih nastupa kazao kako je oporba tragičan sudionik ovih nemilih događaja. I dalje, ova i ovakva oporba se ne može zvati oporbom već dijelom jednoumlja koje očito nije otišlo iz Lijepe Naše. Da je oporba tada ne bi podržala paket mjera. U tome posebnu odgovornost snosi SDP. U kriznim uvjetima oporba ima zadatak da kreativno doprinosi mjerama vladajuće stranke. U protivnom oporba je smokvin list.

Izjava premijera Andreja Plenkovića sugerira kako nama ekonomisti nisu potrebni. Predstoji li zatvaranje ekonomskih fakulteta i poslovnih škola? Nije moguće ispustiti iz vida dio izjave našeg premijera „mogu pomoći“. Gospodine Premijeru Andreju Plenkoviću demokratski ste dobili povjerenje građana. To nije pravo već obveza da služite građanima. U tome Vam mogu pomoći ekonomisti. Pomagali ili ne pomagali samo ste Vi odgovorni koliku će cijenu platiti hrvatski građani.